

EL LLENGUATGE

**Confusions
d'antecedent**

Si diem *En Ramon els va dir que el seu pare havia pres mal* no sabem de qui -del pare de qui- es tracta: del pare d'en Ramon o bé del pare dels seus interlocutors? Vet aquí una confusió d'antecedent ben usual. En canvi, si diem *En Ramon els va dir que llur pare havia pres mala* aquesta confusió d'antecedent no existeix: es tracta, en aquest cas, evidentment, del pare dels interlocutors d'en Ramon. Vet aquí una de les raons sovint adduïdes quan es tracta de defensar la reintroducció del possessiu *llur*, caigut en desuetud. La raó és, certament, vàlida, sempre que no se n'exageri l'eficàcia. Volem dir, sempre que no es pretengui afirmar o donar a entendre, contràriament a la realitat, que amb l'ús de *llur* evitarem tots els casos de confusió d'antecedent en les frases possessives. En primer lloc, com que l'ús de *llur* no és ni habitual ni tan sols prescrit per la normativa més estricta, si diem *el seu pare* mai no hi haurà la seguretat que s'exclou un posseïdor del plural. I si diem, per exemple, *En Ramon li va dir que havia vingut el seu pare*, com que tots dos antecedents són del singular, la confusió d'antecedent es produeix inevitablement i no hi ha cap terme possessiu que la pugui desfer. Amb un antecedent del masculí i un altre del femení, una llengua com ara l'anglès, que té una forma diferent de possessiu per a cada un d'aquests dos gèneres,

pot evitar aquesta confusió, però si els dos antecedents són del mateix gènere i nombre, el cas és el mateix que en català. En conclusió; i no únicament en matèria de possessius sinó en tots els casos en què calgui referir-se a un antecedent que hom no vol repetir, qualsevol sistema pronominal és necessàriament imperfecte i sempre arriba un moment en què ens hem de resignar a repetir aquest antecedent si volem evitar la seva confusió. I, de fet, si ens fixem en qualsevol conversa quotidiana veurem com és interrompuda per contínues demandes d'aclariment dels antecedents: *Qui, ho va dir? El pare de qui? A qui, ho havien dit?*

Cada llengua, certament, treu tot el partit que pot dels recursos propis a fi d'evitar confusions d'antecedent sense repetir-lo, i no cal pas menystenir-los, però la possibilitat d'aquesta evitació no sempre és la raó més adequada quan hom defensa el manteniment de les formes més genuïnes del seu sistema gramatical i sintàctic.

Albert Jané